

Yrityskaupan hyväksyminen: Barona Oy / FREE-Laskutus Oy

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV" tai "virasto") on 15.11.2021 ilmoitettu järjestely, jossa Barona Oy ("Barona" tai "ilmoittaja") hankkii määräysvallan FREE-Laskutus Oy:ssä ("FREE" tai "kohde").¹

1 Yrityskaupan osapuolet

Barona on henkilöstöpalvelualalla toimiva yritys, joka on osa Bravedo-konsernia.² Barona tytäryhtiöineen tarjoaa muun muassa rekrytointiin, henkilöstövuokraukseen, työkykyyn, ulkoistusratkaisuihin sekä työelämäkoulutuksiin ja -valmennuksiin liittyviä palveluita. Muut Bravedo-konsernin yritykset tuottavat teknologia- ja strategiakonsultointipalveluita, digitaalisia sovelluksia sekä sosiaali- ja terveysalan palveluita.³ Konsernilla on toimintaa kymmenessä eri maassa.

FREE on kevytyrittäjien laskutuspalvelu, joka toimii valtakunnallisesti FREE.fi -verkkosivun kautta.⁴ FREE tarjoaa laskutuksen, kirjanpidon ja palkanmaksun palveluita itsensä työllistävillä yrittäjillä, kuten ilman Y-tunnusta toimiville kevytyrittäjille ja toiminimellä toimiville yrittäjille, ilman, että kevytyrittäjien tarvitsee itse perustaa omaa yritystä tai toimittaa verokorttia useille työnantajille. FREE toimii siten kevytyrittäjän ja loppuasiakkaan välissä laskujen välittäjänä ja laskutusohjelmiston tarjoajana veloittaen palvelusta maksun kevytyrittäjältä.

2 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

Yrityskaupan ilmoittajan mukaan Barona tai mikään Baronan kanssa samaan Bravedo-yritysrhmään kuuluvista yhtiöistä ei tarjoa vastaavia palveluita kuin FREE. Osapuolilla ei ole ilmoittajan mukaan myöskään vertikaalista suhdetta tai muita läheisesti liitännäisiä yhteyksiä. Ilmoittajan näkemyksen mukaan relevanttien markkinoiden täsmällinen määrittely ei siten ole asiassa tarpeen. Ilmoittaja on kuitenkin täydellisyyden vuoksi toimittanut virastolle tietoja FREE:n tarjoamista palveluista itsensä työllistävien yrittäjien laskutuksen,

¹ Ennen järjestelyä Barona omistaa 32,7 % FREE:n osakekannasta ja ilmoitetun järjestelyn toteutumisen myötä Baronan omistusosuus nousee 50,5 %:iin.

² Bravedo-konsernin emoyhtiö on Bravedo Oy.

³ Bravedo-konserniin kuuluvat yhtiöt, joissa Bravedo Oy:lla on määräysvalta ovat: B2B-kasvumarkkinointitoimisto Advance B2B Oy; teknologia-agentuuri Finitec Oy; Fodbar Oy, jonka tarkoituksena on tulevaisuudessa tarjota ruokahuollon ulkoistuspalveluita erityisesti julkiselle sektorille; sosiaali- ja terveydenhuollon alalla toimivat Luona Oy ja Luona Hoiva Oy; videopohjaista RecRight-rekrytointialustaa tarjoava MobileCv Oy; hallitusjäsenten ja toimivan johdon suorahakuun liittyviä palveluita tarjoava Momentous Oy; strategiakonsultointipalveluita tarjoava Noren Oy; business-psykologian asiantuntijayritys Snowfox Oy; tulkkaukspalveluita tarjoava Tülka Oy; ja ohjelmistokehityspalveluita tarjoava IT-konsulttitoimisto Wunderdog-yhtiöt. Bravedo-konsernilla on lisäksi vähemmistöomistuksia muista yhtiöistä.

⁴ FREE:n tytäryhtiölle Free-Talent Oy:lle on lisäksi rekisteröity freetalent.fi -verkkosivu, joka toimii itsensä työllistävien yrittäjien ja palveluiden ostajien kohtauspaikkana.

kirjanpidon ja palkanmaksun markkinoilla sekä kyseisten palveluiden suhteesta ilmoittajan tarjoamiin henkilöstöpalveluihin.

KKV on tarkastellut yrityskaupan kilpailuvaikutuksia ilmoittajan esittämän mukaisesti. Markkinamäärittely on kuitenkin voitu jättää avoimeksi, koska jäljempänä ilmenevin perustein yrityskaupan ei ole katsottu olennaisesti estävän kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla.

Ilmoittajan mukaan *itsensä työllistävien yrittäjien laskutuksen, kirjanpidon ja palkanmaksun valtakunnallisia markkinoita* voidaan asian arvioinnin kannalta tarkastella kokonaisuutena, vaikka markkinoita on mahdollista segmentoida tarkemmin myös palveluita käyttävien asiakkaiden mukaan kevytyrittäjille, toiminimiyrittäjille ja osakeyhtiöille tarkoitettuihin palveluihin. Ilmoittajan mukaan asiakas tarvitsee kussakin segmentissä vähintään laskutus- ja palkanmaksupalvelun. Tämän lisäksi toiminimiyrittäjät ja osakeyhtiöt tarvitsevat laajan kirjanpito- ja palkanmaksupalvelun. Kaikissa segmenteissä on olennaista myös se, että palveluntarjoaja huolehtii yritystoimintaan liittyvästä byrokratiasta, kuten yrityksen perustamisesta, verojen maksamisesta sekä tilinpäätöksistä. Ilmoittajan mukaan kussakin segmentissä toimijat tarjoavat palveluita yhtenä kokonaisuutena sisältäen laskutuksen, kirjanpidon ja palkanmaksun palvelut. FREE:n oma toiminta painottuu kevytyrittäjille tarjottaviin palveluihin, mutta se on vuonna 2021 laajentanut toimintaansa myös toiminimiyrittäjille tarkoitettuihin palveluihin.

Ilmoittajan näkemyksen mukaan Baronan tarjoamia *henkilöstöpalveluita*, kuten henkilöstövuokrausta, ei voida pitää vaihtoehtona FREE:n tarjoamille palveluille työtä tilaavan yrityksen eikä työtä tarjoavan työntekijän tai kevytyrittäjän näkökulmasta. Työtä tilaavan yrityksen näkökulmasta henkilöstövuokraus on laaja henkilöstöpalveluratkaisu, jossa palvelun toimittava henkilöstöpalveluyritys on vastuussa sen toimivuudesta. Kun yritys puolestaan työllistää alihankkijoita, kuten kevytyrittäjiä, on yritys itse vastuussa kokonaisuuden toimivuudesta. Siksi alihankkijoiden käyttäminen vertautuu ilmoittajan näkemyksen mukaan ennemmin yrityksen omaan työsuhteessa olevaan työvoimaan. Henkilöstövuokrauksessa työntekijä on työsuhteessa vuokratyötä tarjoavaan yritykseen, joka on vastuussa työnantajavelvoitteista ja toimeksiantosuhteesta henkilöstövuokrausyritykseen. Työntekijän näkökulmasta vuokratyötä koskevat normaalit työlainsäädännön ja työehtosopimusten mukaiset käytännöt. Kun yritys puolestaan tilaa työtä itsensä työllistävältä yrittäjältä, se tekee sopimuksen suoraan itsensä työllistäjän kanssa. Itsensä työllistäjä on tässä tapauksessa yrittäjän asemassa, eikä hän siten kuulu työlainsäädännön tai työehtosopimusten soveltamisen piiriin.

Näin tarkasteltuna *itsensä työllistävien yrittäjien laskutuksen, kirjanpidon ja palkanmaksun palveluiden kokonaismarkkinan* arvo Suomessa oli ilmoittajan arvion mukaan vuonna 2020 noin 229 miljoonaa euroa, josta FREE:n markkinaosuus oli noin 13 %. Ilmoittajan mukaan FREE:n tärkeimmät kilpailijat ja niiden markkinaosuudet kyseisillä kokonaismarkkinoilla vuonna 2020 olivat:

Ukko.fi/SLP Group Oy (41,21 %), Eezy Kevytyrittäjät Osk (18,26 %), Omapaja Oy (7,39 %), Odeal Oy (6,62 %) ja 4eze/4works Oy (3,62 %).

3 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

Ilmoittajan mukaan yrityskauppa ei aiheuta kilpailuongelmia, sillä Baronalla ja sen kanssa samaan yritysryhmään kuuluvilla yrityksillä ei ole Suomessa FREE:n kanssa horisontaalisesti tai vertikaalisesti päällekkäistä taikka muussa läheisessä suhteessa olevaa liiketoimintaa.

Viraston markkinakuulemisessa esitettiin osin ilmoittajan esittämästä poikkeavia näkemyksiä. Erään lausunnonantajan mukaan Bravedo-konserniin kuuluu jo tällä hetkellä erilaisia yrittäjyyden ja taloushallinnon palveluita tarjoavia yrityksiä, joilla on läheinen liitännä itsensä työllistämiseen liittyvien palveluiden tarjoamiseen ja joiden suhdetta kohteen toimintaan tulisi siten arvioida tarkemmin. Lisäksi lausunnonantajan mukaan ilmoittaja on arvioinut palveluiden vaihtoehtoisuutta varsin suppeasti toiminnan järjestämisen ja vastuukysymysten kautta ja katsonut, että ilmoittajan näkemyksestä poiketen henkilöstövuokrausta ja kevyt- ja toiminimiyrittäjyyspalveluita tulisi arvioida toisilleen vaihtoehtoisina palveluina. Erään lausunnonantajan mukaan on myös mahdollista, että Barona voisi yrityskaupan seurauksena pakottaa vuokratyöntekijöitä siirtymään käyttämään FREE:n palveluita taikka vähentää laskutuspalvelualalta kohtaamaansa kilpailua työntekijöistä.

Ilmoittaja on virastolle toimittamassaan lisäselvityksessä toistanut näkemyksensä siitä, että Bravedo-konserniin ei kuulu yhtiöitä, joilla olisi FREE:n kanssa läheistä liiketoimintaa⁵, ja että Baronan tarjoamia henkilöstöpalveluita ei voida pitää vaihtoehtona FREE:n tarjoamille palveluille. Koska henkilöstövuokraustoiminnassa on ilmoittajan mukaan kyse paljon laajemmasta palvelusta kuin esimerkiksi pelkän palkanmaksun ulkoistamisesta, FREE:n itsensä työllistävillä yrittäjille tarjoamat palvelut voisivat olla läheisemmin verrattavissa esimerkiksi sellaiseen toimintaan, jossa olisi kyse pelkästään työntekijän palkanmaksun ulkoistamisesta. Barona tai Bravedo-konserniin kuuluvat yhtiöt eivät ilmoittajan mukaan kuitenkaan tarjoa tällaisia palveluita, vaan kyse on nimenomaan huomattavasti laajemmasta henkilöstövuokraustoiminnasta. Mikäli taas Baronan näkemyksestä huolimatta henkilöstöpalveluita tarkasteltaisiin yhdessä itsensä työllistävillä yrittäjille tarjottavien palveluiden kanssa, ilmoittaja myös huomauttaa, että Baronan ja FREE:n yhteenlaskettu markkinaosuus mahdollisilla laajemmilla markkinoilla jäisi joka tapauksessa niin

⁵ Ilmoittajan mukaan ainoa puhtaasti taloushallintoon liittyviä palveluita tarjoava Bravedo-konserniin kuuluva yhtiö on Snowfox Oy, joka tarjoaa erityisesti suurille yrityksille ostolaskuja automaattisesti tiliöivää tekoälyohjelmistoa. Ilmoittajan mukaan Snowfox Oy:n toiminta ei liity millään tavalla itsensä työllistävien yrittäjien toimintaan tai yrittäjille tarjottaviin laskutuksen, kirjanpidon ja palkanmaksun palveluihin.

pieneksi, ettei yrityskaupasta voida katsoa aiheutuvan kilpailuongelmia.⁶ Myös työtä tekeville henkilöillä on ilmoittajan mukaan täysi vapaus valita, toimivatko he itsensä työllistävinä yrittäjinä vai hakeutuvatko he vuokratyösuhteeseen. Barona tai FREE eivät pysty määrittämään, millä työn tekemisen muodolla työtä tekevät henkilöt päättävät toimia. Lisäksi sekä työntekijöille että työtä ostaville yrityksille on markkinoilla tarjolla yrityskaupan jälkeenkin merkittävä määrä erilaisia vaihtoehtoja henkilöstövuokrauksen sekä itsensä työllistävien yrittäjien laskutuksen, kirjanpidon ja palkanmaksun osalta.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti estä tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla. Osapuolten markkinaosuudet jäivät virastolle toimitettujen tietojen perusteella maltillisiksi tarkastelutavasta riippumatta, eikä keskittymällä voida katsoa olevan yrityskaupan jälkeen myöskään sellaista markkinavoimaa, jota se voisi hyödyntää sulkeakseen kilpailijoita liitännäisiltä markkinoilta. Viraston markkinakuulemisessa saadut lausunnot myös osin tukivat ilmoittajan esittämiä näkemyksiä itsensä työllistävien yrittäjien laskutuspalveluiden markkinoiden kilpailutilanteesta. Alan suurimpana yrityksenä mainittiin Ukko.fi/SLP Group Oy, jonka ohella alalla todettiin toimivan 2–3 keskiuurta yhtiötä sekä paljon pieniä ja juuri alalle tulleita yrityksiä.

4 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Barona Oy hankkii määräysvallan FREE-Laskutus Oy:ssä.

5 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

6 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 49 a §:n mukaan siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

7 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa asiantuntija Tiia Sotamaa, puhelin 029 505 3083, sähköposti tiia.sotamaa@kkv.fi.

⁶ Ilmoittajan arvion mukaan henkilöstöpalvelualan kokonaisarvo Suomessa vuonna 2020 oli noin 2,4 miljardia euroa ja Baronan markkinaosuus noin [10–20] %. Ilmoittajan arvion mukaan laajan, henkilöstöpalvelut sekä itsensä työllistävien yrittäjien laskutuksen, kirjanpidon ja palkanmaksun yhdistävän kokonaismarkkinan arvo olisi näin ollen noin 2,7 miljardia euroa, josta Baronan osuus olisi noin [10–20] % ja FREE:n noin [0–5] %. Osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus olisi näin laskettuna vain noin [10–20] %. Haka-sulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Asiantuntija

Tiia Sotamaa